

VIJEĆE EUROPE

EUROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA

PRVI ODJEL

ODLUKA
O DOPUŠTENOSTI

Zahtjev br. 27140/03
EM LINIJA D.O.O.
protiv Hrvatske

Europski sud za ljudska prava (Prvi odjel), zasjedajući 22. studenog 2007. godine u vijeću sastavljenom od

- g. C. L. ROZAKIS, *predsjednik*,
- g. L. LOUCAIDES,
- g. A. KOVLER,
- gđa E. STEINER,
- g. S.E. JEBENS,
- g. G. MALINVERNI, *suci*
- g. I. GRBIN, *ad hoc sudac*,
- i g. S. NIELSEN, *Tajnik Odjela*,

uzimajući u obzir naprijed navedeni zahtjev podnesen 8. srpnja 2003.,
uzimajući u obzir očitovanje Vlade i odgovor podnositelja zahtjeva,
nakon vijećanja, odlučuje kako slijedi:

ČINJENICE

Podnositelj zahtjeva, EM Linija d.o.o., je društvo s ograničenom odgovornošću sa sjedištem u Zagrebu. Pred Sudom ga je predstavljao g. B. Knežević, odvjetnik iz Zagreba. Vladu Republike Hrvatske predstavljala je zastupnica Vlade, gđa. Š. Stažnik.

A. Okolnosti slučaja

Činjenice relevantne za ovaj predmet, kako su ih iznijele stranke, mogu se sažeti kako slijedi.

Registrirana djelatnost podnositelja je pružanje usluga, konkretno psihološko i edukativno savjetovanje putem telefona.

Dana 3. ožujka 1997. Vijeće za telekomunikacije (dalje: "Vijeće") dodijelilo je podnositelju koncesiju za pružanje određenih telekomunikacijskih usluga. Vijeće je tijelo javnog prava, čiji ustroj je reguliran Zakonom o telekomunikacijama.

Dana 8. svibnja 1997. podnositelj je zaključio ugovor s Hrvatskom poštom i telekomunikacijama, javnim telekomunikacijskim poduzećem, koji regulira pitanja telefonskih linija koja mu se dodjeljuju te prirodu usluga koje će podnositelj pružati.

Slijedom toga, 30. lipnja 1997. podnositelj je zaključio Ugovor o ostvarivanju koncesije za pružanje telekomunikacijskih (savjetodavnih) usluga (dalje: "Ugovor") s nadležnim ministarstvom. Relevantne odredbe Ugovora glase kako slijedi:

„2.1. Na temelju ovog Ugovora, koncesionar stječe pravo na obavljanja usluga s terminalnom opremom koja se priključuje na šest (6) telefonskih priključaka javnog poduzeća HPT-Hrvatska pošta i telekomunikacije (u daljnjem tekstu HPT)..., za ... skupinu usluga pod nazivom savjetodavne usluge i prema ugovoru o načinu pružanja usluga sklopljenom između koncesionara i HPT-a broj T-3-1092/97. od 8. svibnja 1997. godine (u daljnjem tekstu: Ugovor).

2.2. Potpisani i ovjereni ugovor iz stavka 2.1. ovog članka, nalazi se u prilogu Ugovora i čini njegov sastavni dio...

4.1. Ostvarivanje koncesije počinje 4. srpnja 1997. godine i traje 5 godina.

4.2. Koncesija može prestati prije isteka roka iz stavka 4.1. ovog članka ... u slučajevima određenim ovim Ugovorom i Zakonom o telekomunikacijama.

5.1. Koncesionar je obvezan pružati usluge u skladu sa Zakonom o telekomunikacijama i Pravilnikom o općim uvjetima za obavljanje telekomunikacijskih usluga...

6.1. Koncesionar nije ovlašten upotrebljavati telefonske priključke koji su predmet koncesije, ni za koju drugu svrhu osim one određene ovim Ugovorom.

7.1. Na temelju članka 2. stavka 1. Tablica 4. Pravilnika o visini naknade za koncesiju u javnim telekomunikacijama i načinu plaćanja..., koncesionar je dužan platiti godišnju naknadu za koncesiju u iznosu od 25.000,00 kn.

7.2. Naknada za koncesiju plaća se u korist državnog proračuna, za godinu dana unaprijed, prigodom (prije) sklapanja ovog Ugovora...

7.3. Ako koncesionar ne plati u predviđenom roku dospjeli iznos godišnje naknade za koncesiju, prema stavku 7.1. ovog članka, te ako ni nakon roka određenog u opomeni ne plati dospjeli dugujući iznos naknade za koncesiju zajedno s iznosom zatezne kamate, prestaje vrijediti ovaj Ugovor i koncesionar ne smije ostvarivati koncesiju...

8.1. Osim razloga iz odredbe članka 14. stavak 10. Zakona o telekomunikacijama zbog kojih je predviđeno povlačenje koncesije, koncedent ima pravo povući koncesiju još iz sljedećih razloga: a) ako

koncesionar ne otpočne s ostvarivanjem koncesije u roku određenom u članku 4. ovog Ugovora; b) ako koncesionar pruža usluge suprotno odredbama Zakona o telekomunikacijama i Pravilnika o općim uvjetima za obavljanje telekomunikacijskih usluga; c) ako koncesionar pruža usluge suprotno odredbama ugovora iz članka 2. stavak 2.1. ovog ugovora; d) ako koncesionar ne plati u predviđenom roku dospjeli iznos godišnje naknade za koncesiju, nakon proteka roka utvrđenog u opomeni, sukladno članku 7. stavak 7.3. ovog Ugovora.

8.2. Odluku o povlačenju koncesije donosi koncedent na prijedlog Ministarstva.

8.3. Povlačenjem koncesije prestaje pravo koncesionara stečeno ovim Ugovorom, te je dužan prestati s obavljanjem koncesionirane djelatnosti.

8.4. U slučaju povlačenja koncesije, koncesionar nema pravo ni na kakvu odštetu od koncedenta.

9.1. Koncesija koja je predmet ovog Ugovora prestaje: a) istekom roka za koji je dana; b) ako koncesionar otkaže koncesiju; c) prestankom pravne osobe koncesionara ili prestankom obrta koncesionara; d) raskidom ugovora iz članka 2. stavka 2.1. ovog Ugovora; e) ako koncedent povuče koncesiju.

9.2. Odluku o prestanku koncesije donosi koncedent na prijedlog ministra.

9.3. Prestankom koncesije prestaje pravo koncesionara stečeno na temelju ovog Ugovora, bez prava na naknadu ili odštetu.

10.1. Koncesionar se izričito obvezuje, u ostvarivanju dodijeljene koncesije za pružanje telekomunikacijskih usluga putem terminalne opreme priključene na javnu telekomunikacijsku mrežu u svemu se pridržavati odredbi Zakona o telekomunikacijama i propisa donesenih na temelju ovog Zakona, kao i odredbi odgovarajućih propisa.“

U pismu od 15. listopada 1997. HPT je upozorio podnositelja da se ne pridržava odredaba Ugovora.

Dana 21. listopada 1997. nadležno ministarstvo obavilo je nadzor u prostorijama podnositelja. Nadzor je pokazao da je podnositelj pružao i druge vrste usluga pored onih predviđenih Ugovorom. U razdoblju između 15. listopada 1997. i 3. studenog 1998. Ministarstvo je obavilo još 16 nadzora, na temelju kojih je ustanovilo da je podnositelj pružao usluge zabavnog karaktera umjesto savjetodavnih usluga predviđenih Ugovorom.

Na prijedlog nadležnog ministarstva, Vijeće je 16. studenog 1998. jednostrano povuklo podnositeljevu koncesiju zbog nepružanja usluga u skladu s ugovorom zaključenim s HPT-om, konkretno zbog pružanja usluga zabavnog karaktera umjesto savjetodavnih usluga za koje je podnositelju dodijeljena koncesija. Vijeće je svoju odluku temeljilo na članku 8. stavku 1. točka c Ugovora.

Slijedom toga, 18. studenog 1998. nadležno ministarstvo je obavijestilo podnositelja zahtjeva da je Ugovor raskinut na temelju odluke Vijeća.

Dana 9. prosinca 1998. podnositelj je uputio upravnu tužbu Upravnom sudu Republike Hrvatske, osporavajući u njoj odluku Vijeća. Podnositelj se pozivao na članak 14. stavak 10. točku 2. Zakona o telekomunikacijama koji sadrži iscrpni popis razloga za povlačenje koncesije, a među kojima je pružanje usluga suprotno „primjenjivim propisima“. Nadalje, trebala je postojati konačna sudska odluka kojom se utvrđuje da usluge nisu pružane na predviđen način. Uzimajući u obzir također javnopravnu prirodu ugovora o ostvarivanju koncesije, koncesija nije mogla biti povučena iz drugih razloga, osobito onih predviđenih u članku 8. Ugovora, budući da slobodno raspolaganje stranaka i njihova sloboda ugovaranja ustupaju pred obvezujućim odredbama Zakona o telekomunikacijama.

Dana 27. studenog 2000. podnositelj je podnio Ustavnom sudu Republike Hrvatske tužbu, čiji relevantni dio glasi kako slijedi:

„I. Tužitelju je temeljem odluke Vijeća za telekomunikacije od 3. ožujka 1997. godine dodijeljena koncesija „za pružanje telekomunikacijskih usluga putem terminalne opreme priključene na javnu telekomunikacijsku mrežu“. Konkretno tužitelju je odobreno davanje usluga „psihološki savjeti“ i „savjeti za obrazovanje i edukaciju“. Odlukom od 16. studenog 1997. godine objavljenom u..., koncedent je jednostranom odlukom trajno povukao koncesiju za obavljanje telekomunikacijskih usluga. Odluka je odmah i provedena tako da su tehničke službe HPT fizički isključile linije putem kojih je tužitelj obavljao koncesioniranu djelatnost, a jednostrano su raskinuti i provedbeni ugovori između tužitelja s jedne strane te Ministarstva prometa i veza odnosno HPT, s druge strane... Tužitelj je protiv navedene odluke uložio tužbu Upravnom sudu Republike Hrvatske dana 9. prosinca 1998. godine. Predmet se vodi pod brojem... Podneskom od 22. veljače 2000. tužitelj je zatražio od Upravnog suda da ubrza sudski postupak, odnosno da ga obavijesti o razlozima nerješavanja tužbe.

II. Do dana podnošenja ove ustavne tužbe Upravni sud nije odlučio o tužbi... Tužitelju je koncesija dodijeljena za razdoblje od pet godina, a Upravni sud još ni nakon dvije godine od podnošenja tužbe nije odlučio o spornom oduzimanju koncesije. Smatramo da je time prekoračen razuman rok za odlučivanje o tužbi.

III. Osporenom odlukom Vijeća za telekomunikacije povrijeđeno je ustavno načelo iz članka 19. stavak 1. Ustava RH koje određuje da „pojedinačni akti državne uprave i tijela koja imaju javne ovlasti moraju biti utemeljeni na zakonu“. U konkretnom slučaju Vijeće za telekomunikacije nije imalo zakonskog ovlaštenja da samo donosi meritornu odluku o oduzimanju koncesije. Naime članak 14. stavak 10. točka 2. Zakona o telekomunikacijama predviđa mogućnost oduzimanja koncesije ako se utvrdi da se koncesionirana djelatnost namjerno, grubo ili opetovano obavlja na način koji nije u skladu s propisima, o čemu postoji pravorijek nadležnog suda. Prema tome Vijeće za telekomunikacije je Zakonom o telekomunikacijama tek aktivno legitimirano da kod nadležnog suda tužbom traži utvrđenje da koncesionar „namjerno, grubo ili opetovano“ koncesioniranu djelatnost obavlja na način koji nije u skladu s propisima. Dakle Vijeće za telekomunikacije je već svojom odlukom o trajnom povlačenju koncesije povrijedilo tužiteljevo pravo na zaštitu prava stečenih koncesijom.

IV. Zbog svega navedenog tužitelj traži da Ustavni sud temeljem ovlaštenja iz članka 59. stavak 4. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske... usvoji ustavnu tužbu te da... poništi odluku Vijeća za telekomunikacije od 16. studenog 1998. godine kojom se tužitelju trajno povlači koncesija...; poništi „nalog“ Državnog inspektorata...; utvrdi ništavim jednostrani raskid ugovora... od 30. lipnja 1997. godine...; utvrdi ništavim jednostrani raskid Ugovora od 8. svibnja 1997. godine...; odnosno podredno, da obveže Upravni sud da u roku od dva mjeseca donese presudu u predmetu tužitelja...“

Dana 3. svibnja 2001. Upravni sud je odbio podnositeljev zahtjev. Relevantni dio toga rješenja glasi kako slijedi:

„Prema odredbi članka 13. stavak 1. i 9. Zakona o telekomunikacijama (*Narodne novine*, br. 53/94), za davanje koncesije za obavljanje djelatnosti u javnim telekomunikacijama nadležno je Vijeće za telekomunikacije, a odluke Vijeća u svezi s koncesijama objavljuju se u *Narodnim novinama*. Način davanja koncesije i donošenje odluke o povlačenju koncesija utvrđeno je u odredbi članka 14. Prema odredbi članka 14. stavak 10. Zakona, Vijeće za telekomunikacije može donijeti Odluku o povlačenju koncesija na određeno vrijeme ili trajno ako se utvrdi: 1.) da je koncesionar dobio koncesiju na temelju netočno iskazanih podataka, 2.) da se koncesionirana djelatnost namjerno, grubo ili opetovano obavlja na način koji nije u skladu s propisima, o čemu postoji pravorijek nadležnog suda i 3.) da se koncesionar koji emitira radijski ili televizijski program i nakon opomene Vijeća opetovano ne pridržava propisanih ili ugovorenih programskih mjerila. Odredbom članka 74. stavak 4. Zakona propisano je da posebne telekomunikacijske usluge i odgovarajuće usluge iz točke 4. ovog članka, mogu obavljati i drugi davatelji usluga, pravne ili fizičke osobe uz koncesiju Vijeća za telekomunikacije, u skladu s ovim Zakonom i prema ugovoru sklopljenom s vlasnikom javnih telekomunikacija iz stavka 1. točke 3. ovog članka.

Spisu predmeta prileži Ugovor o ostvarivanju koncesija za pružanje telekomunikacijskih usluga putem terminalne opreme priključene na javnu telekomunikacijsku mrežu br. U-004 od 30. lipnja 1997. godine zaključen između Ministarstva pomorstva, prometa i veza i tužitelja. U članku 2. Ugovora navedeno je da koncesionar stječe pravo na obavljanje usluga sa terminalnom opremom koja se priključuje na 6 telefonskih priključaka HPT-a za skupinu usluga pod nazivom „savjetodavne usluge“ i prema ugovoru o načinu pružanja usluga sklopljenom između koncesionara i HPT-a br. T-3-1092/97 od

8. svibnja 1997. godine. Člankom 8. propisano je, između ostalog, da koncedent ima pravo povući koncesiju iz označenih razloga, između ostalog, ako koncesionar pruža usluge suprotno odredbama ugovora iz članka 2. ovog Ugovora.

Spisu predmeta prileže zapisnici o izvršenom nadzoru pružanja usluga sa dodatnom vrijednosti putem terminalne opreme priključene na javne telekomunikacije, te više dopisa koncesionara koji obavljaju telekomunikacijske usluge u kojima iznose svoje prigovore na način obavljanja usluga od strane tužitelja zbog nelojalne konkurencije. Spisu predmeta prileži i upozorenje upućeno od strane HPT-a tužitelju zbog nepridržavanja svih točaka ugovora od 15.10.1997.

Iz zapisnika o obavljenom nadzoru i utvrđenom stanju od 21.10.1997. godine proizlazi da je nadzor izvršen u prostorijama tužitelja na adresi Međimurska 15 u prisutnosti odgovorne osobe Ivice Modrušan, koji je i potpisao navedeni zapisnik. Iz ostalih zapisnika o nadzoru proizlazi da je tužitelj osim ugovorenih usluga pružao i druge vrste usluga, koje nisu sadržane u sklopljenom ugovoru.

Kod ovako utvrđenog činjeničnog stanja Sud nalazi da je na neprijeporan način utvrđeno da je tužitelj pružao usluge suprotno odredbama ugovora i dodijeljene koncesije.

Odredbom članka 74. stavak 4. Zakona o telekomunikacijama propisano je da usluge koje obavljaju pravne i fizičke osobe uz koncesiju Vijeća za telekomunikacije moraju biti u skladu sa Zakonom o telekomunikacijama i u skladu s ugovorom sklopljenim s vlasnikom javnih telekomunikacija. U postupku je na neprijeporan način utvrđeno da se tužitelj kao koncesionar nije pridržavao ugovorenih obveza. Time su se, sukladno označenim zakonskim propisima, stekli uvjeti za povlačenje koncesije.

Prigovori tužitelja u tužbi koji se odnose na utvrđeno činjenično stanje i provedeni postupak nemaju utjecaja na drugačije odlučivanje u ovom postupku. Zahtjev tužitelja za naknadom štete ne može biti predmetom razmatranja u ovom postupku, ali tužitelj može takav postupak pokrenuti tužbom kod nadležnog suda radi naknade štete.

Sud ocjenjuje da osporenim rješenjem nije povrijeđen zakon na štetu tužitelja.“

Slijedom toga, podnositelj je povukao ustavnu tužbu u dijelu koji se odnosi na duljinu postupka pred Upravnim sudom. Ponovio je svoje tvrdnje o nezakovitosti odluke Vijeća koje je iznio 27. studenog 2000. te proširio svoje navode na presudu Upravnog suda.

Dana 13. prosinca 2002. Ustavni sud je odlučio da se tužba podnositelja neće uzeti u razmatranje. Odluka Ustavnog suda glasi kako slijedi:

„Ustavna tužba podnesena protiv odluke Vijeća za telekomunikacije od 16. studenoga 1998. i presude Upravnog suda... od 3. svibnja 2001., ne uzima se u razmatranje...“

U ustavnoj tužbi nije istaknuta povreda ustavnog prava.

U odredbi članka 62. stavka 1. Ustavnog zakona propisano je: „Svatko može podnijeti Ustavnom sudu ustavnu tužbu ako smatra da mu je pojedinačnim aktom tijela državne vlasti, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ili pravne osobe s javnim ovlastima, kojima je odlučeno o njegovim pravima i obvezama ili o sumnji ili optužbi zbog kažnjivog djela, povrijeđeno ljudsko pravo ili temeljna sloboda zajamčena Ustavom, odnosno Ustavom zajamčeno pravo na lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu...“

Sukladno tome, samo ona ljudska prava i temeljne slobode čovjeka i građanina, koji su zajamčeni u pojedinim odredbama Ustava Republike Hrvatske, smatraju se ustavnim pravima.

Prema odredbi članka 71. stavka 1. Ustavnog zakona, Vijeće Ustavnog suda ispituje samo one povrede ustavnih prava koje su istaknute u ustavnoj tužbi.

Podnositelj ustavne tužbe istaknuo je povredu članka 19. stavka 1. Ustava koja propisuje da pojedinačni akti državne uprave i tijela koje imaju javne ovlasti moraju biti utemeljeni na zakonu. Ta odredba ne sadrži ustavno pravo u smislu članka 62. Ustavnog zakona, nego se njome utvrđuje načelo zakonitosti u djelovanju uprave.

Budući da je člankom 71. stavkom 2. Ustavnog zakona propisano da se ustavna tužba neće uzeti u razmatranje u slučaju kad se ne radi o povredi ustavnog prava, Vijeće trojice sudaca Ustavnog suda nije prihvatilo razmatranje ustavne tužbe podnositelja, jer u njoj nije istaknuta povreda nijednog ustavnog prava.“

B. Mjerodavno domaće pravo

Članak 19. Ustava (Ustav Republike Hrvatske, *Narodne novine*, br. 41/2001 od 7. svibnja 2001.) nalazi se u prvom dijelu trećeg odjeljka Ustava po naslovom „Zaštita ljudskih prava i sloboda – Opće odredbe“. Članak 19. glasi kako slijedi:

„1. Pojedinačni akti državne uprave i tijela koja imaju javne ovlasti moraju biti utemeljeni na zakonu.

2. Zajamčuje se sudska kontrola zakonitosti pojedinačnih akata upravnih vlasti i tijela koja imaju javne ovlasti.“

Članak 29. stavak 1. Ustava propisuje da svatko ima pravo da zakonom ustanovljeni neovisni i nepristrani sud pravično i u razumnom roku odluči o njegovim pravima i obvezama, ili o sumnji ili optužbi zbog kažnjivog djela.

Mjerodavni dijelovi Ustavnog zakona o Ustavnom sudu (*Narodne novine*, br. 99/1999 i 29/2002) glase kako slijedi:

Članak 19. (2)

„Ako je podnesak nerazumljiv ili ne sadrži sve što je potrebno da bi se po njemu moglo postupiti, Ustavni sud će vratiti podnesak podnositelju radi ispravka, odnosno dopune, uz određivanje roka za ponovno podnošenje podneska.

Članak 62. (1)

Svatko može podnijeti Ustavnom sudu ustavnu tužbu ako smatra da mu je pojedinačnim aktom tijela državne vlasti, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ili pravne osobe s javnim ovlastima, kojim je odlučeno o njegovim pravima i obvezama ili o sumnji ili optužbi zbog kažnjivog djela, povrijeđeno ljudsko pravo ili temeljna sloboda zajamčena Ustavom, odnosno Ustavom zajamčeno pravo na lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu (u daljnjem tekstu: ustavno pravo)...

Članak 65. (1)

Ustavna tužba mora sadržavati... naznaku ustavnog prava za koje se tvrdi da je povrijeđeno s naznakom mjerodavne odredbe Ustava kojom se to pravo jamči...

Članak 71.

1. Vijeće, odnosno sjednica Ustavnog suda ispituje samo one povrede ustavnih prava koje su istaknute u ustavnoj tužbi.

2. Ustavna tužba neće se uzeti u razmatranje u slučaju kad se ne radi o povredi ustavnog prava.“

Mjerodavni dijelovi Zakona o telekomunikacijama (*Narodne novine*, br. 53/1994 od 8. srpnja 1994.), koji je bio na snazi u relevantnom razdoblju, glase kako slijedi:

Članak 13.

„1. Za davanje koncesija za obavljanje djelatnosti u javnim telekomunikacijama nadležno je Vijeće za telekomunikacije...

4. Članove Vijeća imenuje i razrješava... Sabor Republike Hrvatske na prijedlog Vlade Republike Hrvatske...

Članak 14.

1. Vijeće za telekomunikacije javno prikuplja ponude ili raspisuje javni natječaj radi davanja koncesija za obavljanje djelatnosti u javnim telekomunikacijama...

5. Koncesija se može dati pravnoj osobi koja u svojoj ponudi pruži uvjerljive dokaze da može ostvariti... uvjete za obavljanje djelatnosti javnih telekomunikacija...

8. Na temelju odluke Vijeća za telekomunikacije o koncesiji, Ministarstvo sklapa ugovor o ostvarivanju koncesije...

10. Vijeće za telekomunikacije može donijeti odluku o povlačenju koncesije... ako se utvrdi:

...2. da se koncesionirana djelatnost namjerno, grubo ili opetovano obavlja na način koji nije u skladu s propisima, o čemu postoji pravorijek nadležnog suda...“

PRIGOVORI

Podnositelj se žalio temeljem članka 6. stavka 1. Konvencije, da mu je bio uskraćen pristup sudu. Pozvao se na činjenicu da je Ustavni sud odlučio da neće razmatrati njegovu ustavnu tužbu.

Podnositelj se također žalio da je postupak povlačenja koncesije bio nepravičan. U tom pogledu podnositelj je tvrdio kako je povlačenje koncesije bilo nezakonito te kako se niti Upravni sud niti Ustavni sud nisu očitovali na argumente podnositelja o tom pitanju.

PRAVO

Podnositelj se pozvao na članak 6. stavak 1. Konvencije, čiji mjerodavni dijelovi glase kako slijedi:

„U ostvarivanju svojih građanskih prava i obveza..., svatko ima pravo na pravično...suđenje...pred...sudom...“

A. Podnesci stranaka

Vlada je tvrdila kako bi Sud trebao razmatrati samo odluke donesene nakon 5. studenog 1997. godine, dakle nakon stupanja Konvencije na snagu u odnosu na Hrvatsku. Nadalje, Vlada je tvrdila kako u pogledu prigovora podnositelja na nepravičnost postupka, podnositelj nije iscrpio domaća pravna sredstva budući da nije podnio tužbu Ustavnom sudu temeljem članka 29. stavka 1. Ustava, kojim se jamči pravo na pravično suđenje.

Podredno, Vlada je tvrdila kako postupak pred domaćim tijelima nije bio nepravičan. Relevantne činjenice nisu bile osporene, a sama odluka o povlačenju koncesije temeljila se na

odredbama Zakona i Ugovora. U tom pogledu, Vlada se pozvala i na praksu Suda prema kojoj je primarno zadatak nacionalnih sudova da utvrde činjenice i primjene mjerodavno domaće pravo, pod uvjetom da to ne rade arbitrarno. Što se tiče pitanja pristupa sudu, Vlada je dodala, uz argument da podnositelj nije iscrpio sva domaća pravna sredstva, da je podnositelju bio omogućen pristup sudu, ali da je on propustio podnijeti ustavnu tužbu u skladu s domaćim pravom. Nadalje, zahtjevi koje postavlja domaće pravo u odnosu na dopuštenost, nisu takvi da bi odbacivanje ustavne tužbe predstavljalo povredu prava na pristup sudu na način na koji je to određeno člankom 6. Konvencije.

Podnositelj je osporavao argument neiscrpljenosti domaćih pravnih sredstava. Tvrdio je da se žalio Ustavnom sudu, ali da je njegova tužba odbačena. To je u konačnici i bio temelj njegovog prigovora da mu je uskraćeno pravo na pristup sudu. Da je Ustavni sud smatrao da je tužba nejasna ili nepotpuna, pozvao bi podnositelja da ju dopuni, a ne bi ju samo odbacio. Što se tiče pravičnosti postupka, podnositelj je tvrdio kako koncesija nije mogla biti povučena bez da je nadležni sud svojim pravorijekom utvrdio navodnu povredu ugovornog odnosa. Kako to nije bio slučaj i budući da se domaći sudovi nisu izjasnili o tom argumentu podnositelja, odluka o povlačenju koncesije je bila proizvoljna, a postupak nepravičan.

B. Ocjena Suda

1. U okolnostima ovog slučaja, a imajući u vidu tvrdnje Vlade o neiscrpljenosti domaćih sredstava, Sud nalazi oportunistički razmatrati najprije pitanje pristupa sudu. U tom pogledu, Sud podsjeća da, radi ostvarivanja svojih građanskih prava i obveza, podnositelj mora imati mogućnost svojim zahtjevom obratiti se sudu koji je kompetentan razmotriti i odlučiti o pitanju spora.

U dotičnom slučaju nije sporno da je podnositelj mogao svoj zahtjev predstaviti pred Upravnim sudom te kako je Upravni sud odlučio o pitanju koje se tiče povlačenja koncesije podnositelju. Iako podnositelj tvrdi kako postupak pred Upravnim sudom nije bio pravičan, nema dokaza da je podnositeljev pristup sudu na ikakav način bio ometan. Niti podnositelj spori da je, prema domaćem pravu, mogao podnijeti ustavnu tužbu kojom bi se njegova zahtjev razmotrio i u ustavnopravnoj domeni. U temelju podnositeljevog prigovora zapravo je činjenica da je Ustavni sud odbio odlučivati o meritumu njegove tužbe budući nisu bili ispunjeni određeni formalnopravni zahtjevi.

U tom smislu, Sud podsjeća kako pravo na pristup sudu nije apsolutno pravo; podvrgnuto je određenim ograničenjima, pogotovo onda kad su u pitanju uvjeti dopuštenosti priziva, dakle stvar koja potpada u nadležnost države i u kojoj državi ugovornici mora biti ostavljena određena sloboda. Takva ograničenja ne smiju ugroziti ili ograničiti pravo na pristup sudu na način koji ne bi bio u skladu s člankom 6. stavkom 1., osim kada takva ograničenja služe da bi se ostvario legitimarni cilj te kad postoji proporcionalan odnos između cilja koji se želi ostvariti i nametnutih ograničenja (vidi, između ostalog, *Levages Prestation Services* protiv Francuske, presuda od 23. listopada 1996. godine, Izvješća o presudama i odlukama 1996-V, p. 1543, § 40). Nadalje, Sud podsjeća da uvjeti priziva za ustavnu tužbu mogu biti stroži nego za obične prizive (vidi, između ostalog, *Brualla Gomez de la Torre protiv Španjolske*, presuda od 19. prosinca 1997. godine, Izvješća o presudama i odlukama 1997-VIII, p. 2956, § 37 i *Mohr protiv Luksemburga* (odl.), br. 29236/99, 20. travanj 1999. godine).

U dotičnom slučaju Sud primjećuje kako su uvjeti za podnošenje ustavne tužbe utvrđeni Zakonom o Ustavnom sudu (vidi, posebno, članke 62/1, 65/1 i 71 gore citirane). Sud ne smatra da su ti zahtjevi takvi da dovode u pitanje pravo na pristup Ustavnom sudu. Konkretno, Sud smatra da uvjeti u Zakonu ne ugrožavaju pravo na pristup sudu već su

legitimni i razumni s obzirom na ulogu Ustavnog suda, a ta je da utvrde jesu li odlukama domaćih sudova povrijeđena ustavna prava pojedinaca.

Sud podsjeća da je Ustavni sud u svojoj odluci od 13. prosinca 2002. utvrdio da nisu bili ispunjeni zahtjevi navedeni u Zakonu o Ustavnom sudu, točnije u članku 65. stavku 1. u kojemu se traži da podnositelj u svojoj ustavnoj tužbi navede ustavno pravo koje mu je navodno povrijeđeno te relevantnu ustavnu odredbu. U okolnostima ovog slučaja Sud ne nalazi razloge koji bi upućivali na to da je Ustavni sud, odlučujući o tužbi podnositelja, djelovao izvan svojih ovlasti i slobode odlučivanja koje mu je u takvim stvarima povjerena. Niti Sud ima ikakvog razloga vjerovati da je ta odluka bila na bilo koji način proizvoljna.

Stoga, Sud smatra da u ovom slučaju nema ničega što bi upućivalo na to da je povrijeđeno pravo podnositelja na pristup sudu u smislu članka 6. stavka 1. Konvencije. Stoga slijedi da je ovaj dio zahtjeva podnositelja očigledno neosnovan te zato mora biti odbijen u skladu s člankom 35. stavkom 3. i 4. Konvencije.

2. Imajući u vidu navedene zaključke nameće se pitanje, koje je postavila Vlada, je li podnositelj iscrpio sva domaća pravna sredstva u odnosu na ostatak zahtjeva. Ipak, Sud ne nalazi potrebnim razmatrati to pitanje. Čak i pod pretpostavkom da je to točno, Sud nalazi ostatak zahtjeva nedopuštenim iz sljedećih razloga.

Sud podsjeća da se podnositelj žalio da je povlačenje koncesije bilo nezakonito i postupak nepravičan zato što je Upravni sud, prema mišljenju podnositelja, propustio odlučivati o pitanju nezakonitosti. S obzirom na odluku suda na koju se podnositelj žali, Sud podsjeća da je, u skladu s člankom 19. Konvencije, njegov jedini zadatak osigurati da se države ugovornice pridržavaju svojih obaveza preuzetih ratifikacijom Konvencije. Konkretno, to znači da Sud nije ovlašten preispitivati navodnu pogrešnu primjenu prava ili pogrešno utvrđivanje činjeničnog stanja od strane domaćih sudova, osim kada smatra da su takve pogreške mogle dovesti i do povrede nekog od prava ili sloboda zajamčenih Konvencijom (vidi *Garcia Ruiz protiv Španjolske* [GC], br. 30544/96, p. 28, ECHR 1999-I). U tom smislu podnositelj se pozvao na članak 6. stavak 1. Konvencije, navodeći da je postupak bio nepravičan.

Sud primjećuje kako ni sam podnositelj nije osporavao tvrdnju da nije ničime bio spriječen iznijeti i raspraviti svoj slučaj pred Upravnim sudom te da se tijekom tog postupka nisu dogodile nikakve proceduralne pogreške. Stoga ostaje nesporno kako je Upravni sud imao sav relevantan materijal te kako je podnositelj imao priliku podastrijeti sudu sve za što je smatrao da bi moglo biti važno za konačan ishod postupka.

Prema mišljenju Suda, Upravni sud je razmotrio sav materijal koji mu je bio na raspolaganju, uključujući rezultate brojnih inspekcija, vođenih prije odluke o povlačenju koncesije, kao i relevantan zakonski materijal te je svoju odluku utemeljio na procjeni dostupnog materijala i izvedenih dokaza. Sud smatra da nema razloga za zaključiti da je Upravni sud previdio važne aspekte slučaja ili da je proizvoljno zanemario dokaze koje mu je prezentirao podnositelj. U tom smislu Sud također ističe da, iako Konvencija obvezuje sudove da obrazlože svoje presude, ta obveza ne može biti shvaćena na način da bi sudovi trebali detaljno odgovoriti na svaki argument koji iznesu stranke u postupku (vidi *Van de Hurk protiv Nizozemske*, presuda od 19. travnja 1994. godine, Serija A br. 288, p. 20, § 61). Stoga sama činjenica da Upravni sud nije stavio toliki naglasak na argument koji se odnosio na utemeljenost odluke o povlačenju prema Zakonu o telekomunikacijama, a koji je iznio podnositelj, nije presudna. Iz tog razloga se, prema mišljenju Suda, iz te činjenice ne može zaključiti da je postupak u kojem se odlučivalo o povlačenju podnositeljeve koncesije bio nepravičan.

Na kraju, Sud nalazi kako činjenice u ovom slučaju ne upućuju da je došlo do povrede prava podnositelja na pravično suđenje iz članka 6. stavka 1. Konvencije.

Stoga slijedi da je ovaj dio zahtjeva očigledno neosnovan te mora biti odbačen u skladu s člankom 35. stavkom 3. i 4. Konvencije,

Iz tih razloga, Sud većinom

proglašava zahtjev nedopuštenim.

Soren NIELSEN
Tajnik

Christos ROZAKIS
Predsjednik